Gemeente Amsterdam

Aansdachtspunten geluidbeleid

Van	Paula Huiszoon, team jp, 06 8363 3507, p.huiszoon@amsterdam.nl
Kopie aan	Rick van den Broek, team JP Zuidas; Menno Hillebregt, ODNZKG
Datum	12 januari 2023

Bij het omzetten van het Amsterdams geluidbeleid 2016 (gewijzigd) naar een beleidsregel die geldt als toetsingskader voor het verlenen van vergunningen voor de bouw/gebruik van geluidgevoelige functies, zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen, die relevant zouden kunnen zijn voor de uitwerking van een nieuw geluidbeleid. Deze aandachtspunten zijn hieronder genoemd en kort toegelicht (in willekeurige volgorde).

1. ***Gevel***

Volgens de Wet geluidhinder (artikel 1) is het begrip gevel als volgt bepaald.

"Bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak"

Het begrip gevel is in de Omgevingswet niet gedefinieerd. Dit betekent dat voor het begrip gevel aansluiting wordt gevonden bij het normaal spraakgebruik. Een woning of gebouw heeft, kort gezegd, een voorgevel, een achtergevel en twee zijgevels hebben. De vraag is of hierbij ook het dak kan worden aangemerkt als een gevel.

Volgens de Wet geluidhinder heeft elke kamer een gevel, de gevel van slaapkamer 1, de gevel van slaapkamer 2, de woonkamergevel, etc. De Omgevingswet impliceert bij de beoordeling van de geluidluwe gevel dat er een tweede gevel bij de woning zou moeten zijn. De woningtypen in Amsterdam betreffen in veel gevallen appartementen met één of twee gevels. Bij een woning met één gevel kan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden bereikt als een deel van de gevel geluidluw is. In de begripsbepalingen is de geluidluwe gevel dan ook gedefinieerd als een gevel of een geveldeel waarop op een te openen deel het geluid niet hoger is dan de standaardwaarde volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Deze interpretatie lijkt passend in de Omgevingswet en sluit aan bij het huidig geluidbeleid. Het is echter voorstelbaar om bijvoorbeeld bij een niet-geluidgevoelige gevel al dan niet met maatregelen, geen geluidluw geveldeel toe te staan. Dit betekent een aanscherping ten opzichte van huidig geluidbeleid. Het zou immers betekenen dat woningen met een niet-geluidgevoelige gevel al dan niet met maatregelen in principe altijd een tweezijdig gerichte woning zou moeten zijn.

2. ***Geluidluwe gevel***

Volgens het Bkl is de geluidluwe gevel in de begripsbepalingen als volgt gedefinieerd.
Geluidluwe gevel: gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid.

Volgens het huidig geluidbeleid (paragraaf 6.1) is een geluidluwe gevel de gevel waarop ten hoogste de voorkeursgrenswaarde heerst vanwege bronnen als genoemd in de Wet geluidhinder of de nachtwaarde van 40dB bij overige bronnen (bedrijven buiten gezoneerde industrieterreinen en scheepvaartlawaai). Het huidig geluidbeleid is in de beleidsregel als volgt vertaald.
Geluidluwe gevel: gevel of geveldeel waar het berekende geluid op het te openen deel niet hoger is dan de standaardwaarde in L_{den}, bedoeld in tabel 5.78t Besluit kwaliteit leefomgeving en de nachtwaarde van het toelaatbaar geluid volgens tabel 5.65.1, Besluit kwaliteit leefomgeving vanwege activiteiten als bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.1 niet wordt overschreden.

Gelet op de begripsbepaling Bkl, is een andere uitwerking van de geluidluwe gevel denkbaar, bijvoorbeeld:

- met de beoordeling van een luwe gevel mag rekening worden gehouden (enkel) de geluidbelasting in avond- en nachtperiode;
- het geluid op de luwe gevel mag in gebieden met een hogere geluidbelasting hoger zijn dan in rustige gebieden;
- bij de toepassing van scherm of vlies, kan gemotiveerd worden waar het waarneempunt wordt gelegd. Het is denkbaar de waarneemhoogte af te stemmen op het gebruik en te kiezen voor een andere waarneemhoogte als beoogt wordt met de maatregel een geluidluwe buitenruimte of een stille slaapkamer te realiseren.

3. Slapen met open raam

In het Amsterdams geluidbeleid is opgenomen dat voor het bereiken van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in elk geval de nachtrust van essentieel belang is. In dat verband is het belangrijk dat geslapen kan worden met een open raam bij een aanvaardbaar geluidniveau. Tegenwoordig wordt bij de bouw van woningen vaak een installatie voor warmte en koude toegepast. Het is voorstelbaar dat het belang van een open raam bij het slapen daardoor minder wordt. Dit aspect 'koeling' zou mogelijk betrokken kunnen worden bij de beoordeling van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij een koude-installatie kan de toepassing van TO-juli van belang zijn.

4. Verplichte geluidluwe gevel bij een niet-geluidgevoelige gevel (met of zonder maatregelen)

In het huidig Amsterdams geluidbeleid is opgenomen dat een woning met een dove gevel, dient te allen tijde te zijn voorzien van een geluidluwe gevel, behoudens uitzonderlijke gevallen, zoals tijdelijke situaties. Het is echter onduidelijk wat met deze uitzonderlijke gevallen, zoals tijdelijke situaties bedoeld wordt. In overweging wordt gegeven dit nader uit te werken.

5. Vliegverkeerlawaai

In het huidig geluidbeleid is geen aandacht voor cumulatie bij vliegverkeerlawaai. Bij de beoordeling van het geluid wordt geen rekening gehouden met vliegverkeerlawaai.

Volgens de Omgevingswet en Bkl zal het vliegverkeerlawaai bij cumulatie betrokken moeten worden. De cumulatie van luchtvaartverkeerlawaai (ook zonder aangepaste dosiseffectrelatie) wordt belangrijker in de afweging. Het is raadzaam na te denken over het betrekken van vliegverkeerlawaai bij de beoordeling van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

6. Advies TAVGA

Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet adviseerde TAVGA bij het vaststellen van hogere waarde. Bij de beoordeling werden ook de voorgestelde maatregelen betrokken. Deze advisering van TAVGA is vervallen. Onder de Omgevingswet is er één verplichte adviescommissie. De gemeenteraad heeft bij de inrichting en de taken van deze commissie geen advisering over geluid belegd. Daarbij heeft het MT besloten, in verband met gewenste versnellingen in procedures, bestaande ambtelijke adviescommissies op te heffen of om te bouwen. In de bouwpraktijk (OD, Caubergh Huygen, M+P, DGMR) is gebleken dat er behoefte is aan een vast aanspreekpunt waar eventuele knelpunten op het gebied van geluid besproken kunnen worden. Het lijkt zinvol te kijken hoe aan deze behoefte invulling kan worden gegeven.

In de bouwpraktijk blijkt een grote behoefte aan een aanspreekpunt, bij collegebesluit vaststellen beleidsregel zal worden voorgesteld te kijken hoe dit in de organisatie vorm kan worden gegeven.

7. Doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen

Voordat meer geluidbelasting op de gevel dan de standaardwaarde kan worden toegestaan, moeten geluidbeperkende maatregelen worden overwogen. Geluidbeperkende maatregelen zijn maatregelen aan de bron of in het overdrachtsgebied. Deze maatregelen hoeven niet te worden uitgevoerd als deze niet doelmatig zijn of als er andere bezwaren tegen de uitvoering bestaan. Het lijkt zinvol in het beleid op te nemen wat in dit verband onder 'doelmatig' wordt verstaan. Zijn er bijvoorbeeld kosten kengetallen beschikbaar, hoeveel reductie moet met de maatregel (tenminste) worden bereikt?

7. Gelijkwaardigheid

In het Bkl worden geen eisen gesteld aan de uitvoering van een geluidwerende constructie. Dit geeft de nodige flexibiliteit voor ontwikkelaars en gemeente om een op de situatie toegesneden maatregel te treffen. Zo kan in plaats van een buitenruimte worden voorzien in een afsluitbare loggia, de gemeente beoordeelt de gelijkwaardigheid hiervan. In de beleidsregels is opgenomen welke regels gelden voor bijvoorbeeld een afsluitbare buitenruimte.

In de toelichting is als volgt opgenomen:
Hierbij moet worden bedacht dat bijvoorbeeld een loggia, net als bijvoorbeeld een tuin, een buitenruimte is waar licht en verse lucht vrijelijk in en uit moeten kunnen stromen. Een loggia ligt altijd buiten de thermische schil en is onderdeel van de uitwendige scheidingsconstructie van een gebouw.

Een afsluitbare loggia kan gelijkwaardig worden bevonden aan een buitenruimte. De gemeente beoordeelt die gelijkwaardigheid. In geopende toestand zal in de loggia in ieder geval sprake moeten zijn van buitenluchtcondities. Het eisen van buitenluchtcondities in gesloten toestand is niet nodig omdat daarvoor de loggia kan worden geopend.
Een raam dat of een deur die onderdeel is van de spuivoorziening als bedoeld in artikel 4.131 van Besluit bouwwerken leefomgeving, mag grenzen aan een afsluitbare loggia. De bewoner moet wel om te spuien het raam of de deur naar de loggia openen én de loggia openen. Tijdens het kortstondige spuien zal het geluid op de ramen en deuren die grenzen aan het verblijfsgebied in de woning hoger zijn dan de grenswaarde, maar dat kortdurende geluid heeft geen gevolgen voor de gezondheid. [1]

Het Amsterdams geluidbeleid is strikter op dit punt. Ook in gesloten toestand moet spuien op de loggia mogelijk zijn. Het lijkt zinvol dit nader te bezien. Spuiventilatie is het snel verversen van vervuilde lucht nadat bijvoorbeeld de aardappels zijn aangebrand. Om rustig te kunnen slapen met een open raam, lijkt het niet noodzakelijk de openingen in de voorziening te dimensioneren voor spuiventilatie. Het zou voldoende kunnen zijn de ventilatiecapaciteit af te stemmen op het doel 'rustig slapen met open raam'.

[1] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2020-557.html